

Vývoj vegetace po požáru v Národním parku České Švýcarsko okem fotopasti

Průhonice, 19. března 2024 – Lesní vegetace v Národním parku České Švýcarsko se po požáru v roce 2022 obnovuje neuvěřitelnou rychlostí. Vědci Botanického ústavu AV ČR tuto obnovu detailně zaznamenali pomocí časosběrných videí. Díky desítkám výzkumných ploch, které vědci sledují 15 let, získali unikátní poznatky o dynamice lesa a změnách lesního mikroklimatu.

Lesní požár, který propukl v národním parku České Švýcarsko dne 23. července 2022, postihl více než 1 600 ha. Na některých místech byla intenzita požáru natolik vysoká, že celá vrstva organické hmoty, tvořící svrchní část půdy, zmizela, a po požáru zůstal pouze písek s popelem.

Požár zasáhl také 30 výzkumných ploch, kde vědci Botanického ústavu AV ČR dlouhodobě sledují druhové složení rostlin a měří mikroklima. Po dohašení a stabilizaci oblasti obnovili geoekologové na podzim 2022 poškozené měřicí vybavení i sledování vegetace.

"Během monitoringu vývoje vegetace jsme na dvě shořelé plochy na začátku vegetační sezony 2023 umístili kamery s časosběrným záznamem. Rychlost kolonizace požárem postiženého území mechorosty, bylinami a pionýrskými dřevinami je fascinující," komentuje Matěj Man z Oddělení geoekologie výsledná časosběrná videa.

Časosběrná videa zachycují dvě výzkumné plochy. [První video](#) podrobně zobrazuje vývoj vegetace na malé ploše nedaleko obce Mezní Louka, kde byla intenzita požáru velmi vysoká. [Druhé video](#), pořízené nedaleko obce Mezná, zachycuje zblízka výzkumnou plochu vybavenou mikroklimatickými čidly a v širší perspektivě nabízí pohled na protější svahy Křídelných stěn. Časosběrné video je sestaveno z několika set fotografií, automaticky pořízených vždy v poledne v období od dubna do listopadu 2023.

Již na jaře 2023 se plochy začaly zbarvovat do zelena, jak postupně vyrůstaly mechorosty (porostnice mnohotvárná či zkrutek vláhojevný). Později se objevily byliny (hasivka orličí, bezkolenc modrý či náprstník červený). Z dřevin se první ukázaly semenáčky bříz, které velmi rychle kolonizovaly obnažený substrát a posléze zcela dominovaly.

"Je až neuvěřitelné, že na mnoha místech dorostly břízy, které vyklíčily z drobného semínka, za rok výšky kolem 1 metru," dodává Man.

Na spáleništi můžeme názorně pozorovat dvě zcela odlišné strategie rostlin, jak se vyrovnávají s tak velkým narušením svého stanoviště, jakým byl požár. Zatímco kapradina hasivka orličí požár přežila v podobě podzemních oddenků, ze kterých brzy vyráží nové výhony, bříza sází na obrovské množství semen, z nichž je schopná za pouhou jednu vegetační sezónu vytvořit metr vysoké semenáče.

Záběry videa jasně ilustrují i to, jak je důležité provádět dlouhodobý terénní výzkum. Vědci z Oddělení geoekologie Botanického ústavu podrobně sledují vývoj lesa, rostlin v podrostu a mikroklimatu v NP České Švýcarsko na desítkách každoročně navštěvovaných trvalých ploch již od roku 2009. Díky tomu získali

Tisková informace

unikátní poznatky o dynamice lesa, ale i změnách lesního mikroklimatu na delší časové škále, než je pro jiné výzkumy tohoto typu obvyklé.

Dlouhodobý podrobný výzkum, výrazně přesahující časový rámec jednotlivých grantových projektů, tak vědcům dal jedinečnou možnost studovat změny ekosystému lesa v dlouhodobém kontextu. A to je, spolu s kvalitními daty, zásadní nejen pro výzkum samotný, ale i pro rozhodování o péči o krajinu a ochranu přírody.

Kontakt

Mgr. Matěj Man
Oddělení geoeekologie
matej.man@ibot.cas.cz
+420 724 115 436

Mirka Dvořáková
PR & Marketing Manager
miroslava.dvorakova@ibot.cas.cz
+420 602 608 766

O Botanickém ústavu AV ČR, v. v. i.

Botanický ústav AV ČR je veřejná výzkumná instituce, která je součástí Akademie věd České republiky. Je největším centrem botanického výzkumu v ČR. Zabývá se výzkumem vegetace na úrovni organismů, populací, společenstev a ekosystémů. V současnosti soustřeďuje přes 150 vědeckých pracovníků a doktorandů v celé škále terénně zaměřených botanických oborů od taxonomie přes evoluční biologii, ekologii až po biotechnologie. Hlavním sídlem ústavu je zámek v Průhoncích. Součástí jsou také odloučená vědecká pracoviště v Brně a Třeboni. Ústav zajišťuje správu Průhonického parku, který je Národní kulturní památkou a je zařazen na seznam památek UNESCO, Průhonické botanické zahrady a Botanické zahrady Třeboň. Více informací je na www.ibot.cas.cz.